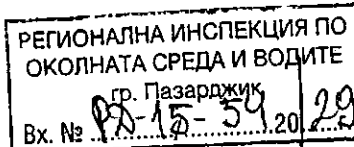

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околна среда и водите – Пазарджик

ДО
Г-Н КОСТАДИН ГЕШЕВ
ДИРЕКТОР НА РИОСВ-ПАЗАРДЖИК

ДОКЛАД

от

Верка
инж. Трендафил
инж. Димитър
Кирил

Ничева – ст. експерт, дирекция ПД
Велов - главен експерт, дирекция КОС
Апостолов - главен експерт, дирекция КОС
Методиев - главен експерт, дирекция ПД

Относно: Извършена комплексна проверка във връзка със заповед № РД-09-190/14.12.2021 г. на директора на РИОСВ-Пазарджик

Дата на проверката:

- 17.12.2021 г. и съставен КП № 8-ВН/17.12.2021 г.

Място на извършване на проверката: „Асарел Медет“ АД, площадка „Асарел“, рудник „Асарел“ до вариант „Етап – 1“, Западно насипище, Хвостохранилище „Люляковица“, Окисно насипище, ОФ „Асарел“

Стопанисван от: „Асарел Медет“ АД

Основание за извършване на проверката: Заповед № РД-09-190/14.12.2021 г. на директора на РИОСВ-Пазарджик

Цел на проверката:

Проверката е с цел да се установяви обема, вида и местоположението на извършените дейности по разширяване промишлената площ на дружеството.

Основна дейност на обекта:

Основната дейност на дружеството е добив и първична преработка на подземни богатства – метални полезни изкопаеми – медно-пиритни и златосъдържащи руди от находища „Асарел“ и „Асарел“ – участъка „Запад“ гр. Панагюрище, област Пазарджик.

Извършени дейности по контрол:

- проверка за установяване на обема, вида и местоположението на извършените дейности по разширяване промишлената площ на дружеството, съгласно Решение по ОВОС № 7-3/2012 г. на министъра на околната среда и водите, както следва:

1. Разширяване на площта на рудник „Асарел“ до Вариант „Етапен – 1“;

2. Разширение на Западно насипище;
3. Разширение на хвостохранилище „Люляковица“, чрез изграждане на контра стена;
4. Разширение на Окисно насипище;
5. Модернизация на корпус „Ситно трошене“, Мелнично отделение и флотация и Претоварен възел 1, достигане на годишна преработка на руда от 15 млн. тона.

Констатации:

Проверката беше извършена въз основа на предоставени от отдел „Екология“ справка и карта и устни заявления на служителите на същия отдел, от която се установи следното:

1. Разширяване на площта на рудник „Асарел“ до Вариант „Етапен – 1“ –

Проведени ВСИЧКИ процедури по придобиване на всички терени за увеличаване на площта на рудник „Асарел“, площите се усвояват в изпълнение на Актуализиран цялостен работен проект за съвместно отработване на находище „Асарел“ и находище „Асарел – участък Запад“. Съгласно Решение по ОВОС № 7-3/2012 г. на министъра на околната среда и водите, площта предвидената за разширение на рудник „Асарел“ е 943,522 дка. Към 01.12.2021 г. от тази площ на 580,832 дка, дружеството е извършило разкривни и добивни дейности. Данните са на база представена справка за състоянието на площите по решение № 7-3/2012 г. на министъра на ОСВ. По информация от отдел „Екология“ върху оставащите 362,690 дка е извършено обезлесяване, като част от подготовката за добив.

Преустановяване минните работи в терените, необходими за разширяване площта на рудник „Асарел“ ще наруши нормативната устойчивост на рудничните бордове, които се изпълняват съгласно утвърден работен проект от МЕ.

Това от своя страна ще доведе до повишен риск от възникване на свлачищно - деформационни процеси, които са неуправляеми и опасни, както за хората така и за прилежащите терени и ландшафт.

Също така преустановяването на водоотлива ще доведе до претоварване на ПСОВ и наводняване на котлована на рудника, за което е възможно да рефлектира върху състава и качеството на подземните води в района.

Също така ще възникне невъзможност за осигуряване на непрекъсваема работа на компанията и вероятно до цялостно спиране на производствената дейност. И невъзможност от рестартиране на производствения процес.

2. Разширение на хвостохранилище „Люляковица“, чрез изграждане на контра стена – Изградена контрастена в югозападната част на хвостохранилището, Акт № 15/28.02.2013 г, Същата е от изключителната важност за гарантиране безопасността на съоръжението, като целта на изграждането е превантивна, за осигуряване на дълговременна устойчивост на най-рисковото съоръжение за всяка мина. Съгласно Решение по ОВОС № 7-3/2012 г. на министъра на околната среда и водите, площта предвидената за разширение на хвостохранилище „Люляковица“ е 730,018 дка. Към 01.12.2021 г. от тази площ на 227,942 дка, дружеството е извършило наливни дейности. Данните са на база представена справка за състоянието на площите по решение № 7-3/2012 г. на министъра на ОСВ. По информация от отдел „Екология“ върху оставащите 502,076 дка е извършено обезлесяване, като част от подготовката за намяване.

Хвостохранилище Люляковица е съоръжение за минни отпадъци, което приема отпадък от обогатяване и е пряко свързан с осигуряване на основната дейност на компанията.

Съгласно проекта за изграждане и експлоатация на съоръжението, същото се изгражда поетапно. Преустановяването на дейността по експлоатационното изграждане

на съоръжението ще доведе до невъзможност да се осигури непрекъсваемата работа на компанията, невъзможност да се гарантира най-важното – безаварийна работа, опасност от замърсяване на околната среда /неорганизиран имисии от преустановяване оросяване на хвоста, както и залпово изпускане на води с високо рН от водното огледало / и последствия, които ще засегнат населението в района.

3. Разширение на Западно насипище – Проведени са всички процедури по придобиване на всички терени за увеличаване на площта на Западно насипище. Съгласно Решение по ОВОС № 7-3/2012 г. на министъра на околната среда и водите, площта предвидената за разширение на Западно насипище е 1 916,153 дка. Към 01.12.2021 г. от тази площ на 1 036,37 дка, дружеството е извършило насипни дейности. Данните са на база представена справка за състоянието на площите по решение № 7-3/2012 г. на министъра на ОСВ. По информация от отдел „Екология“ върху оставащите 879,783 дка е извършено обезлесяване, като част от подготовката за насипване.

Западно насипище представлява съоръжение за минни отпадъци, което приема отпадък от добива и е пряко свързан с осигуряване на основната дейност, свързана с експлоатация на находище. Компрометирането на дейността по експлоатационното изграждане на съоръжението ще доведе до опасност от замърсяване на околната среда /неконтролирано изтичане на дренажни води/ и последствия, които ще засегнат населението в района.

Следва да се има предвид, че съоръжения за минни отпадъци хвостохранилище Люляковица и Западно насипище са ситуационно свързани. Компрометирането на дейността на едно от съоръженията ще има негативно въздействие и върху двете съоръжения.

За съоръженията за минни отпадъци се изготвя План за управление на минни отпадъци, който се одобрява от министерство на енергетиката.

4. Разширение на Окисно насипище, в т. ч. към р. Свинарски дол и към коритото на р. Асарелска – Проведени са законовите процедури по придобиване на всички терени за увеличаване на площта на Окисно насипище. Насипището е проектирано за поемане на окисна руда със средно съдържание на мед 0,1-0,2 % и съдържание на сулфидна сяра 3-5 %. Съгласно Решение по ОВОС № 7-3/2012 г. на министъра на околната среда и водите, площта предвидената за разширение на Окисно насипище е 497,671 дка. Към 01.12.2021 г. от тази площ на 15,024 дка, дружеството е извършило насипни дейности. Данните са на база представена справка за състоянието на площите по решение № 7-3/2012 г. на министъра на ОСВ. По информация от отдел „Екология“ върху останалата площ не е извършено обезлесяване и не е извършена корекция на р. Асарелска.

Окисно насипище представлява съоръжение за минни отпадъци, което приема отпадък от добива, като на съоръжението се депонира отпадък в количества, които зависят от съдържанията на руда в участъка, в който към даден момент се извършват разкривни дейности.

Компрометирането на дейността по експлоатационното изграждане на съоръжението ще доведе до опасност от замърсяване на околната среда /неконтролирано изтичане на дренажни води в р. Асарелска, основно чрез водоем богати разтвори/ и последствия, които ще засегнат населението в района.

5. Модернизация на корпус „Ситно трошене“, Мелнично отделение и флотация и Претоварен възел 1, достигане на годишна преработка на руда от 15 млн. тона:

Модернизацията на Корпус „Ситно трошене“, включва:

- Демонтиране на съществуващите конусни трошачки КМДТ 2200Т;

- Монтиране на нова трошачка Нордберг НР 800 за I-ви стадий на трошене /Средно трошене/, на място на конусна трошачка № 6, която да бъде резервна на съществуващата конусна трошачка Нордберг МР 80;
- Монтиране на двудънна вибрационна уредба LH 3,0 X 7,3 DD с пресевна площ 20 кв. м. в Претоварен възел № 1, от която чрез мокро пресяване се получават три продукта;
- Монтиране на 3 бр. конусни трошачки Нордберг НР 4 на мястото на конусни трошачки №№ 1, 2 и 3 II стадий на трошене /ситно трошене/;
- Подаване на натрошения продукт от II – ри стадий на трошена, с размери 10,0 мм върху Гумено транспортна лента ПВН 2, с помощта на нов подвижен разтоварващ улей – 2 и от там се транспортира към Междинни бункери на Мелнично отделение.

В Мелнично отделение и флотация е извършено преустройство на комбинираната гравитационно-флотационна схема на обогатяване, с използване на центробежни сепаратори тип „KNELSON”.

От разширяването на площта на рудник „Асарел“ до Вариант „Етапен – 1“ към 01.12.2021 г., съгласно представена справка за състоянието на площите, върху 580,832 дка, дружеството е извършило разкривни и добивни дейности, а върху оставащите 362,690 дка, съгласно устното заявление на инж. Мариела Джиджинкова - ръководител отдел „Екология“ в „Асарел Медет“ АД, е извършено обезлесяване, като част от подготовката за добив.

Тази данни противоречат на предоставената по време на проверката карта, от която се вижда, че върху значителни площи от разширението на рудника, разположени северно от съществуващия рудник – не са провеждани подготвителни дейности.

За площите, които са обезлесени и върху които са извършени разкривни и добивни дейности, може да се направи обоснованото заключение, че са унищожени всички съществуващи върху тях природни местообитания и местообитания на видове – предмет на опазване на защитени зони BG0001389 „Средна гора” и BG0002054 „Средна гора”. За тези площи, върху които е извършен добив и разкриване – унищожението е необратимо. За обезлесените площи е възможно възстановяването на някои от природните местообитания и местообитания на видове – предмет на опазване на двете защитени зони, в случай че върху тях не продължи осъществяването на ИП.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В случай че бъдат преустановени дейностите по извършеното разширение на „Асарел Медет“ АД, съществува реална опасност да бъдат нанесени непоправими щети на околната среда и в тази връзка считаме, че е необходимо изготвяне на професионална експертиза, на която да се обосноват правилните мерки и действия по отношение бъдещата дейност на обекта.